

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Ole Espersen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om benzinforhandlerkontrakter.

(Lovforslag nr. L 230).

Lov om benzinforhandlerkontrakter trådte i kraft den 1. januar 1986. Loven har haft en gavnlig virkning for konkurrencen i forbindelse med salg af benzin og andre motorbrændstoffer.

Der har imidlertid vist sig behov for nogle præciseringer for at sikre, at hensigterne med lovgivningen bliver virkeliggjort.

Hertil kommer ikke mindst, at der har vist sig et stadig stigende behov for en lovmæssig regulering af benzinforpagternes forhold.

Der var i det oprindelige forslag til lov om benzinforhandlerkontrakter medtaget bestemmelser om forpagtningskontrakter, men disse bestemmelser udgik under udvalgsbehandlingen.

Da Monopoltilsynet efterfølgende har ophevet sin regulering af branchen, er forpagterne af benzinstationer nu helt uden retsbeskyttelse.

En lovmæssig regulering er i øvrigt blevet mere påkrævet efter vedtagelsen af lov om benzinforhandlerkontrakter, idet der er sket en yderligere koncentration, således at 4 leverandørselskaber skønsmæssigt behersker 80-90 pct. af branchen.

Leverandørselskaberne benytter mange metoder til at styre detailledet. Eksempelvis kan nævnes fastsættelse af vejledende udsalgspriser, anvendelse af disse på de leverandørdrevne benzinstationer, fastholdelse af forbrugerne gennem kontokort og diverse rabatordninger samt i det hele taget detailsalgsleddets afhængighed gennem frygt for opsigelse og gennem manglende muligheder for at opnå bedre vilkår hos andre leverandører.

Hvis branchen fik lov til at passe sig selv, ville det gå ud over forbrugerne i de tyndt befolkede områder, hvor salgsanlæggene ville forsvinde. Endvidere måtte der påregnes en forhøjelse af prisniveauet i detailledet.

Det er forslagsstillerens opfattelse, at der lovgivningsmæssigt bør sikres en rimelig grad af konkurrence. Dels således at nye leverandør-

selskaber får mulighed for at etablere sig og bestående selvejende forhandlere tilsvarende ret til at skifte til en anden leverandør, og dels således at forpagterne opnår en rimelig beskyttelse i forhold til leverandøren, der også er bortforpagter.

Med hensyn til forpagtere er det konstateret, at leverandørselskaberne i høj grad følger en ensartet kontraktpraksis over for forpagterne, der i høj grad er afhængige, fordi de typisk skal investere betydelige beløb i driftsmateriel og varelager, og fordi de efter gældende praksis kan siges op med kort varsel uden at have krav på erstatning for goodwill og uden at have krav på, at selskabet skal overtage varelager og driftsmateriel.

Forpagternes afhængighed er ikke blot baseret på frygten for opsigelse, men også på den mulighed, som kontraktpraksis indebærer for vilkårlig regulering af forpagtningsafgift og andre vilkår.

Ved opsigelse pålægges der ofte forpagtere konkurrenceklausuler, der afskærer de pågældende forpagtere fra at etablere sig.

Under 1. behandling af forslaget til lov om benzinforhandlerkontrakter i dette høje Ting tilkendegav justitsministeren og ordførerne for de daværende regeringspartier en vis forståelse for behovet for en lovgivning, men der blev henvist til, at det var uheldigt at lovgive, så længe det såkaldte »professorudvalg« arbejdede med en reform af monopollovgivningen. Endvidere blev der henvist til, at det endnu ikke var afklaret, hvorvidt Højesteret ville bringe bestemmelsen om urimelige kontraktvilkår i aftalelovens § 36 i anvendelse på kontraktforhold inden for benzinbranchen.

Det er rimeligt at gøre opmærksom på, at »professorudvalget« afgav sin betænkning i august 1986, men denne betænkning har for nærværende ikke medført lovgivningsmæssige initiativer.

Endvidere er det rimeligt at gøre opmærksom på, at Højesteret har fastslået, at der ikke er anledning til at bringe aftalelovens § 36 i anvendelse inden for en branche, der har været genstand for regulering fra monopolmyndighedernes side.

Med hensyn til enkeltheder skal jeg i øvrigt henvisse til bemærkningerne til lovforslaget.

Jeg skal tillade mig at anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.